

بسم الله الرحمن الرحيم

آیات الولایه

آیه بیست و سوم - سوره مبارکه مریم - آیه شریفه ۹۶

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا

همانا کسانی که ایمان آورده و عمل های شایسته کرده اند ، به زودی خدای رحمان برای آنها دوستی و محبتی (در دل های فرشتگان و مؤمنان در دنیا و آخرت) قرار می دهد.

تفسیر اثنی عشری:

بعد از آن در بیان حال مؤمنان می فرماید:

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا: بدرستی که آنانکه ایمان آوردند به خدا و رسول. وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ: و بجا آوردند کارهای شایسته پسندیده. سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا: زود است که قرار دهد برای ایشان خداوند بخشنده، دوستی در دلهای مردمان، یعنی مودت و محبت ایشان را در دلها افکند بی اسباب و وسائلی از قرابت و صداقت و غیر آن، بلکه به محض اختراع باشد از جانب حضرت احدیت. و این کرامتی است مخصوص به اولیاء که حق تعالی ایشان را به آن اختصاص داده به جهت اعظام و اجلال آنها، چنانچه رعب و هیبت را انداخته در دلهای دشمنان خود. تبشیر: به اتفاق فریقین، این آیه در شأن حضرت امیر المؤمنین علیه السلام نازل شده.

اما خاصه اخبار مستفیضه:

۱ - علی بن ابراهیم به اسناد خود از ابی بصیر که گفت: به حضرت صادق علیه السلام عرض کردم: قول خدای تعالی «إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا» فرمود: ولایت امیر المؤمنین علیه السلام ودی است که خدای تعالی ذکر فرموده «۱.۱»

۲ - محمد بن العباس به اسناد خود از حضرت صادق علیه السلام روایت نموده که: این آیه نازل شد در حق علی علیه السلام، پس نیست مؤمنی مگر آنکه در قلب او دوستی باشد برای علی علیه السلام «۲.۲»

۳ - سید رضی (قدس الله سره) در خصایص به اسناد خود از ابن عباس که: این آیه در باره امیر المؤمنین نازل شد که محبتش در قلوب مؤمنین باشد «۳.۳»

اما عامه:

۱ - ثعلبی در تفسیر خود گفته: یعنی ایشان را خدا دوست می دارد و دوستی ایشان را در دل مؤمنان می اندازد از اهل آسمانها و زمین ها. پس به سند خود روایت نموده از براء بن عازب که رسول خدا صلی الله علیه و آله خطاب کرد به علی که بگو خداوند قرار داده برای من نزد خود عهدی و در سینه های مؤمنان مودت و محبتی، حق تعالی این آیه نازل فرمود. حافظ ابو نعیم همین روایت را به سندهای خود از براء بن عازب روایت نموده «۱.۱»

۲ - ابن المغازی در مناقب از ابن عباس که گفت: اخذ رسول الله (ص) یدی و اخذ بید علی فصلی اربع رکعات ثم رفع یده الی السماء فقال اللهم سئلک موسی بن عمران و انا محمد اسئلک ان تشرح لی صدري و تیسر لی امری و تحلل لی عقدة من لسانی یفقهوا قولی و اجعل لی وزیرا من اهلی علیاً اشد به ازری و اشرکه فی امری، قال ابن عباس فسمعت منادیا ینادی یا احمد قد اعطیت ما

سئلت فقال النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ يَا أبا الْحَسَنِ ارفع يدك الى السَّمَاءِ و ادع رَبِّكَ و اسئله يعطيك فرفع يده الى السَّمَاءِ و هو يقول: اللَّهُمَّ اجعل لي عندك عهداً و اجعل لي عندك وُدّاً فانزل الله تعالى على نبيِّه صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ انَّ الَّذِينَ آمَنُوا و عملوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدّاً فتلاها النَّبِيُّ عَلَى اصحابه فعجبوا من ذلك عجباً شديداً، فقال النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ مِمَّ تَعْجَبُونَ؟ انَّ القرآن اربعة ارباع فربع فينا اهل البيت خاصَّة و ربع حلال و ربع حرام و ربع فضائل و احكام و الله انزل فينا كرائم القرآن «۲»»

رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، دست من و دست على عليه السلام را گرفت، پس چهار ركعت نماز بجا آورد و دست به آسمان بلند و گفت: خدایا موسی از تو سؤال نمود و عطا فرمودی و من محمد سؤال می کنم اینکه شرح صدر به من عطا فرما و آسان گردان امر مرا و گره از زبان من بردار و بفهمان قول مرا و قرار ده برای من وزیری از اهل من علی را و محکم فرما پشت مرا و شریک نما او را در امر من. ابن عباس گوید: پس شنیدم منادی ندا نمود: ای احمد بتحقیق عطا فرمودیم آنچه سؤال نمودی. پس حضرت فرمود: یا ابا الحسن بلند کن دست خود را و بخوان خدا را و سؤال کن تا عطا فرماید؛ امیر دست به دعا (بلند) و گفت:

خدایا برای من قرار ده نزد خود عهد و دوستی، آیه شریفه نازل و حضرت رسول بر اصحاب تلاوت نمود، پس تعجب نمودند تعجب شدیدی. حضرت فرمود: از چه تعجب کنید؟ قرآن چهار ربع است: ربعی در شأن ما اهل بیت بخصوصه، و ربعی حلال، و ربعی حرام، و ربعی فضایل و احكام. قسم به خدا نازل فرموده در شأن ما بهترین قرآن را.

۳- نیشابوری در تفسیر خود، ابن مردویه در مناقب، سجستانی در غرایب القرآن، طبری در خصایص، ابن حجر در صواعق تماماً نقل نموده اند که این آیه در شأن علی علیه السلام نازل شده است

منبع: پایگاه های اطلاع رسانی امام علی سلام الله علیه، تدبیر، حرم حضرت امیرالمومنین سلام الله علیه، تبیان، تفاسیر و...

معاونت فرهنگی تربیتی

مرکز آموزش های غیرحضوری حوزه های علمیه خواهران

<http://vufarhangi.whc.ir/>